

Vergaderjaar 2022–2023

36 370

Verslag van een werkbezoek aan Londen door een delegatie van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid

Nr. 1

VERSLAG VAN EEN WERKBEZOEK VAN EEN DELEGATIE UIT DE VASTE COMMISSIE VOOR JUSTITIE EN VEILIGHEID VAN AAN LONDEN VAN 22 TOT EN MET 25 MAART 2023

Aanleiding en voorbereiding

Een delegatie van leden van de vaste Kamercommissie voor Justitie en Veiligheid heeft van woensdag 22 maart tot en met zaterdag 25 maart 2023 een werkbezoek gebracht aan Londen in het Verenigd Koninkrijk. Het werkbezoek stond in het teken van het thema criminele uitbuiting en mensenhandel en het programma besloeg twee volle dagen. De delegatie brengt hierbij beknopt verslag uit van dit werkbezoek.

Het doel van het werkbezoek was meer inzicht verwerven in de aanpak van mensenhandel en criminele uitbuiting in het Verenigd Koninkrijk, om zodoende waardevolle lessen mee terug te kunnen nemen naar Nederland. De delegatie bestond uit de leden Podt (D66, tevens delegatieleider), Verkuijlen (VVD), Kuik (CDA), Mutluer (PvdA) en Bikker (ChristenUnie). De delegatie is op woensdagavond 22 maart in de avond in Londen aangekomen.

Het idee voor het werkbezoek ontstond tegen de achtergrond van het voornemen van het kabinet tot modernisering van het wetsartikel over de strafbaarstelling van mensenhandel. Deze modernisering van artikel 273f van het Wetboek van Strafrecht is eerder aangekondigd in het coalitieakkoord.¹

Daarnaast heeft de beantwoording van de schriftelijke vragen van de leden Bikker (ChristenUnie) en Verkuijlen (VVD) over het rapport «Jonge Nederlandse slachtoffers criminele uitbuiting witte vlek in aanpak ondermijning van Centrum kinderhandel en mensenhandel», waaruit bleek dat de aanpak van criminele uitbuiting in het Verenigd Koninkrijk wordt gezien als succesvol, mede aanleiding gegeven tot het initiëren van het werkbezoek.² Met name de volgende passage had de interesse van de delegatie:

¹ Bijlage bij Kamerstuk 35 788, nr. 77.

² Aangangsel Handelingen II 2021/22, nr. 3735.

In het Verenigd Koninkrijk is veel geïnvesteerd in de bewustwording van criminele uitbuiting bij alle organisaties die met potentiële slachtoffers in aanraking komen. Vooral tegen de achtergrond van in hennepsteelt werkzame Vietnamese migranten. De kennispositie van het Verenigd Koninkrijk is sterk. De laatste jaren zijn in dit land verschillende instrumenten ontwikkeld om slachtoffers beter te signaleren. Dit is nu terug te zien in hun cijfers van het aantal geregistreerde (potentiële) slachtoffers van criminele uitbuiting. De Britse aanpak is breed: niet alleen de strafrechtelijke organisaties zijn betrokken, ook hulpverlening, jongerenwerkers, scholen en medische professionals. In Nederland volgen we dit voorbeeld door criminele uitbuiting niet alleen vanuit het perspectief van mensenhandel te benaderen, maar ook te bezien in hoeverre in het algemeen kwetsbare jongeren kunnen worden beschermd tegen een leven in de criminaliteit. Het kabinet hecht er waarde aan te leren van goede ervaringen elders en zal hierbij ook over de grens kijken. Met het Verenigd Koninkrijk hebben we contact, zowel in internationale fora als bilateraal. De extra inzet op de aanpak van criminele uitbuiting is een aanleiding om de contacten met het Verenigd Koninkrijk nader aan te halen. Mijn departement zal in contact treden met de Britse collega's om (nadere) lering te trekken van de Britse aanpak van criminele uitbuiting.

Ter voorbereiding op het werkbezoek heeft de delegatie een aantal kennisactiviteiten ondernomen. Op 8 maart 2023 heeft professor doctor Rijken (Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen) een technische briefing verzorgd inzake wetgeving op het gebied van mensenhandel in het Verenigd Koninkrijk, waarbij ook is ingegaan op verschillen en overeenkomsten met wetgeving in Nederland. Aansluitend heeft doctor Lloyd van het Contextual Safeguarding Academics Network de delegatie via een videoverbinding voorgelicht over het concept «Contextual Safeguarding» in het Verenigd Koninkrijk.

Donderdag 23 maart 2023

Nadat de delegatie op woensdagavond met de trein was aangekomen in Londen, is het werkbezoek op donderdagochtend aangevangen met een bezoek aan Home Office, de Britse evenknie van het Ministerie van Binnenlandse Zaken. De leden hebben hier om te beginnen een bezoek gebracht aan een afvaardiging van de Modern Slavery Unit, die de delegatie heeft voorgelicht over de wetgeving aangaande moderne slavernij in het Verenigd Koninkrijk, zoals the Modern Slavery Act 2021, the UK Nationality and Borders Act en de Illegal Migration Bill. De Modern Slavery Unit heeft de leden daarnaast meegenomen in de aanpak van criminele uitbuiting aan de hand van the National Referral Mechanism (NRM) en de Modern Slavery Victim Care Contracts (MSVCC).

Aansluitend heeft de delegatie in Home Office gesproken met de Gangmasters and Labour Abuse Authority (GLAA). Tijdens dit gesprek is er gesproken over de ontwikkeling van deze arbeidsinspectie en de systematiek van het vergunningsstelsel. De GLAA heeft als taakstelling het beschermen van kwetsbare en uitgebuite werknemers en werkt samen met partnerorganisaties zoals de politie, de National Crime Agency (NCA) en andere rechtshandavingsinstanties van de overheid om georganiseerde misdaad te bestrijden. Zo onderzoekt de GLAA meldingen van uitbuiting van werknemers en illegale activiteiten.

In de middag is de delegatie afgereisd naar de NCA, de leidende instantie in het Verenigd Koninkrijk belast met de strijd tegen de georganiseerde misdaad, mensen-, wapen- en drugshandel, cybercriminaliteit en economische misdaad. Hierbij is uitgebreid ingegaan op de «4P-response» van de organisatie die staat voor het vervolgen («Pursue»)

van georganiseerde criminelen en het nauw samenwerken met partners om resultaten te behalen op het gebied van preventie («Prevent»), bescherming («Protect») en het vergroten van de weerbaarheid («Prepare»). In de bijeenkomst is onder meer stilgestaan bij de huidige dreigingen, de rol van de NCA en de verschillende partners waarmee de NCA te maken heeft.

Het programma op donderdag is afgesloten met een diner op de residentie van de Nederlandse ambassadeur in het Verenigd Koninkrijk, de heer Karel van Oosterom. Bij dit diner waren ook enkele leden van de Home Affairs Committee van het Britse parlement aanwezig, te weten Dame Diana Johnson (voorzitter van de commissie), de heer Tim Loughton en de heer James Daly. De Britse en Nederlandse parlementsleden hebben bij dit diner gesproken over de aanpak van mensenhandel en criminele uitbuiting in het Verenigd Koninkrijk en Nederland, de aanleiding voor het werkbezoek van de Nederlandse parlementariërs en de indrukken van de eerste dag van het werkbezoek. De delegatie is de ambassadeur en zijn staf zeer erkentelijk voor het gastheerschap van dit diner en voor de geboden ondersteuning voorafgaand aan en tijdens het werkbezoek.

Vrijdag 24 maart 2023

Op 24 maart is de delegatie de dag begonnen op de Nederlandse ambassade in Londen met een virtueel overleg met een vertegenwoordiger van de Youth Offending Teams van the Royal Borough of Kensington and Chelsea. De Britse Youth Offending Teams werken met jongeren die in aanraking komen met justitie en ondersteunen hen in het wegblijven uit de criminaliteit. Zij voeren daarnaast ook lokale misdaadpreventieprogramma's uit.

De tweede helft van de ochtend werd de organisatie Justice and Care ontvangen op de Nederlandse ambassade. Twee voormalig politieofficieren, nu werkzaam bij de genoemde organisatie, hebben de leden van de delegatie meegenomen in de werkwijze van Justice and Care. In dit gesprek was veel aandacht voor onder meer de inzet van «Victim Navigators», onafhankelijke specialisten van Justice and Care die in politieteams worden ingebed om slachtoffers van moderne slavernij te ondersteunen en om politieonderzoeken naar mensenhandel te versterken.

Tot slot heeft de delegatie in de middag een bezoek gebracht aan een opvangcentrum van het Leger des Heils (The Salvation Army) in Londen. Het Leger des Heils is in de aanpak tegen mensenhandel in het Verenigd Koninkrijk aangemerkt als «First Responder», een bevoegde instantie die mensen die uitgebuit worden kunnen aanmelden bij het NRM, met als doel aan hen passende ondersteuning en bescherming te bieden. Op deze manier wordt aan slachtoffers van moderne slavernij een mogelijkheid geboden om hun leven opnieuw op te bouwen.

De voorzitter van de delegatie,
Podt

De griffier van de delegatie,
Meijer